

Ja, genade.

Dat typisch Bijbelse begrip.

Wat is dat nu, hè?

Heeft u daar een mooie, kloppende, afgeronde visie op?

Weet u, ik kan het niet.

Ik kan gewoon niet omschrijven wat genade is.

Ik probeer het wel, hoor, want ik maak vaak gebruik van die omschrijving van zo-even.

De 6 G's – God Geeft Graag Gratis Goede Gaven.

Een mooie en ware omschrijving.

Want God geeft.

't Is het enige wat hij doet.

Hij geeft ons een schepping, zuurstof, tijd, een lichaam, eten en daardoor energie en kracht.

Hij geeft ons in deze wereld werk (want er is zoveel te doen).

En we kunnen aan de studie (want we hebben zoveel te ontdekken).

Hij geeft ons vrienden, collega's, hij geeft ons elkaar.

Enzovoort, enzovoort.

God geeft verschrikkelijk veel goede gaven.

En dan moet u absoluut te horen krijgen dat God *graag* geeft.

Hij geeft niets omdat hij dat moet.

Of omdat hij anders niets te doen heeft.

“Ja, ik moet toch wat doen met mijn eeuwige leven.”

Nee, God geeft omdat hij dat wil.

Omdat hij er geweldig veel plezier aan beleeft.

Hij geeft graag.

Heel klein: Hebben wij hem om water gevraagd?

Maar ook heel groot: Hebben wij hem om Jezus Christus, zijn Zoon, gevraagd?

Nee, we krijgen het omdat onze God het zo graag aan ons geeft.

Hij wilde het eerder aan ons geven dan wij het van hem wilden.

En dan het mooiste: hij geeft het ons *gratis*.

Dat vind ik ongelooflijk.

We hoeven God niets te geven.

Geen cent te betalen!

Hij geeft alles wat hij in huis heeft gratis weg.

Enne... vindt u dat geen evangelie voor Nederland?

Voor Nederlanders?

Het is allemaal gratis!

Wij eten emmers mayonaise voor een gratis tweede kaartje naar de Efteling.

Of we sparen ons een ongeluk voor een tweede bioscoopkaartje of een gratis pak pampers.

En heb je alle voetbalplaatsjes van de Appie al bij elkaar gekocht?

Ja, gekócht!

Want echt gratis is het natuurlijk niet.

Ik begrijp niet dat Nederland niet voor onze God gaat.

Voor zijn koninkrijk.

Het kost ons namelijk geen cent. [stilte]

Ja, wat houdt Gods genade in?

Hoe krijg je het in de vingers.

Hoe krijg je er een complete visie op?

Zou het ons lukken?

## 2. Nee, je kunt je alleen maar verwonderen! (vers 10b-15)

Ja echt, vergeet het maar.

Hoe goed je de Bijbel ook leest, hoeveel theologische boeken je ook leest, hoeveel bekeringsverhalen je ook te horen krijgt...

... een complete, afgeronde visie op Gods genade zul je nooit krijgen.

Omdat God zelf veel te groot voor ons is.

Let op: hij *wil* of *moet* niet te groot voor ons zijn, hij is het van zichzelf.

Onze God laat zichzelf, onze God laat zijn genade niet door ons inpakken.

[inpakkende beweging maken]

Zo, dit is God; dit is zijn genade – alsjeblieft!

Dat kan niet.

Wat Gods genade van alle kanten bekeken is, komen we nooit te weten.

Maar wat genade voor gevolgen heeft, dat is wel bekend.

Het laat je versteld staan.

Onze God laat je mond openvallen van verbazing.

Je kunt je alleen maar om hem verwonderen. [stilte]

Je ziet ze zo zitten.

Met het schilferachtig laagje tussen hun vingers.

Te voelen.

En te proeven.

“Ja, het smaakt wel zoet, vind je niet?” vraagt een bijdehande Israëliet.

“Inderdaad”, zegt een andere fijnproever, “en het doet me denken aan honingkoeken die mijn moeder vroeger bakte.”

Zie je het voor je?

Die ogen vol verbazing, die verrassende blikken naar elkaar.

Die verwondering, daar in de woestijn.

“Mama, wat is dit precies? vraagt een kind nieuwsgierig.

Mama kijkt verlegen om zich heen en ze kan haar kind geen antwoord geven.

“Ja, hoe zullen we dit eigenlijk noemen?” reageert een ander.

“Woestijnwit! Dat is weer ’s wat anders dan een halfje tijgerwit!” grapt iemand uit de kring.  
Een ander doet z’n armen over elkaar en zegt met een diepe frons: “Het hemelbrood van God!”

“Nee, doe nou niet altijd meteen zo serieus!” antwoordt de groep.

Er moet een beetje, ja... verwondering in de naam zitten!

“Manna” roept de moeder van zo-even.

“Laten we het ‘manna’ noemen!”

Precies wat mijn kind net aan mij vroeg: “Wat is dit precies, mama”?

En zo gebeurde: het volk noemde het voedsel manna.

‘Wat is dít?!’ betekent dat.

Israël kan zich, net als dat kind, alleen maar verwonderen.

En dat is verwondering die volgt op Gods genade: Gods goede gave: het brood.

Ze hebben geen idee wat het precies is.

Ze hebben ook geen idee hoe Gods genade, hoe die broodregen, precies werkt.

Maar één ding staat voor iedereen vast: ze staan allemaal met hun mond open.

Vol verbazing.

Manna: wat is dit?!

Herkent u dat?

Die verwondering.

“Hoe is het mogelijk dat God mij door en door kent?”

Of dat je zegt: “Dat ik het evangelie van Jezus Christus mag horen (en zoveel anderen niet of nog niet): hoe bestaat het?

Waar heb ik dat aan verdiend?”

Verbaast u, verwondert u zich wel eens om Gods goede gaven?

Je mag je elke dag laten vullen met de Geest van de eeuwige God!

Ik daag u uit: noem ’s iets groters waarmee een mens zich kan laten vullen! [stilte]

Wat God allemaal wil geven, is niet te bevatten.

Het heelal is te klein voor al zijn gaven.

En God is te groot om al zijn schatten aan ons kwijt te kunnen.

Daarom: begrijpen doe je hem en zijn genade nooit helemaal.

Je kunt je alleen maar om hem verwonderen.

### 3. Zelfs als je alleen maar wat te klagen en te morren hebt. (vers 9)

Want dat is het gekke.

God maakt zich in de Bijbel bekend als de gevende HEER.

Werkelijk elk Bijbelboek gaat daarover.

De Bijbel, God zelf is een fontein die zijn goedheid en overvloed over de mensen heen laat spuiten.

En wat kunnen wij doen?

Klagen, morren, steunen en kreunen.

Terwijl we God kunnen leren kennen, gaan we dat doen.

En ach, ik hoef u toch niet te vertellen waarover wij zo goed kunnen klagen?

Hoe vaak zeggen ouderen niet tegen elkaar dat het vroeger allemaal beter was.

En dat de jeugd van tegenwoordig zo lastig en moeilijk is.

En hoe vaak laat u, dertigers en veertigers, niet zien dat God u niet zoveel doet.

U doet uw geestelijke ding aan tafel en op zondag en *that's it*.

Ik geloof niet dat ik nu onzin uitkraam.

En hoe vaak zeggen wij, jongeren, niet dat het in de kerk zo saai is.

En dan gaan we ons veilig verschuilen achter dat ding daar.

“Als het orgel en de psalmen nu eens zouden verdwijnen”, zeggen we dan, “dan zou het al heel anders in de kerk zijn.”

Ach, als God zelf je niet meer of weinig interesseert, weet je, dan ga je smoesjes verzinnen.

Of je nu jong bent, van middelbare leeftijd of hoogbejaard.

Klagen, steunen, morren en kreunen – we kunnen het allemaal even goed.

Wat denkt u: hoe gaat onze God met klagers om.

Wat vindt hij daarvan?

Weet u, onze God doet klagers versteld staan!

Dat wil hij graag!

Hij zorgt er voor dat zij zich gaan verwonderen!

Zelfs als je zo'n klager en kreuner bent, laat God zich zien.

Hij laat zich niet door klagers uit het veld slaan.

Kijk maar naar Israël.

Alleen maar klagen.

Ze deden niks anders dan klagen.

En niet richting God, maar richting hun leiders: Mozes en Aäron.

“Jullie hebben ons alleen maar naar de woestijn gebracht om ons hier te laten sterven van de honger!

In Egypte, dáár hadden we tenminste nog volop vlees en brood!”

Mozes en Aäron kregen de hele klachtensmurrie op hun bordje.

En ze wisten het zo goed.

Israël wist zó goed dat ze een God hadden die vóór hen was.

Hij heeft hen zopas nog door de Rietzee geleid.

En hij heeft Israël een hoofdstuk geleden water gegeven toen het in de woestijn dorst had.

Maar klagen dat ze nu doen!

Het zijn net Nederlanders, die Israëlieten, vindt u niet?

We kunnen zomaar vergeten wie God voor ons wil zijn, wie Jezus voor ons wil zijn en wie Gods heilige Geest voor ons wil zijn.

Die kennis en die ervaring parkeren we dan ergens, en dan gaan we klagen.

Op van alles en nog wat.

En onze God ziet het.

Hij hoort het.

En hoe gaat hij om met klagers?

Hij komt hen tegemoet!

En let op hoe hij dat doet.

Hij klaagt er bijvoorbeeld niet over dat hijzelf te weinig aandacht krijgt.

“Hadden jullie niet bij mij kunnen klagen?” ofzo iets.

Ook gaat hij niet met de klagers meeclagen.

Hij geeft hen ook niet gelijk in hun klacht.

Hij laat zelfs zijn woede over de klagers varen.

In plaats van dat alles geeft hij hen zijn genade.

Hij laat het brood regenen over het héle volk.

Over al die klagers.

En waarom?

Omdat God wil dat klagers zich gaan verwonderen.

Terwijl Israël klaagt, laat God het genade regenen.

En waarom bleef het maar regenen?

Omdat God wil dat zij gaan zeggen: wat is dit?!

God werkt dus door.

Ook nu nog.

Hij wil dat ook wij ons gaan verwonderen: wat is dit?!

God laat zijn woorden van genade op ons neervallen.

Zoals een heerlijke zomerbui.

Hij laat het dag in dag uit genade regenen.

Zelfs als je alleen maar wat te klagen hebt.

#### **4. Laat je daarom door deze God meenemen (vers 10a)**

Gods genade is voor iedereen bedoeld.

Iedereen moet mee.

De onzekere toekomst in.

Van welke gemeente dan ook.

God wil met ons verder.

Dat betekent dat hij niet wil blijven stilstaan bij het verleden.

Ook niet bij het verleden van ons eigen kerkverband.

Hij gooit het verleden niet weg, maar hij gaat het ook niet verheerlijken.

Natuurlijk waren de 10 plagen in Egypte groots.

En de oversteek door de Rietzee – welke Israëliet zou die uren ooit vergeten zijn!

Maar God wil verder.

Hij zegt: “Alsjeblieft: hier heb je elke dag brood.

Want ik heb een plan met jullie.

Een toekomst.

Een land waar je veilig kunt wonen.

Met mij, de machtige Heer, in de buurt.”

En dit geldt voor ons net zo.

God wil ons steeds weer meenemen.

Verder de 21<sup>ste</sup> eeuw in, zolang als het hij nodig vindt.

Met hem de toekomst in!

En ik moet u zeggen dat dat een toekomst is die onzeker is.

God vertrouwt namelijk niet op aardse zekerheden, zoals geld, huis en bijvoorbeeld je verleden waarin alles zo duidelijk en controleerbaar was.

Als je met God op weg gaat, loopt hij naast je.

En vóór je... zie je helemaal niets.

Hoe je dat kunt weten?

Nou, diezelfde onzekerheid moest Israël ook ondergaan.

En dat is een prachtig detail.

Pak vers 10 er maar eens bij.

[lezen]

Zie je hoe Israël zich moest opstellen?

*Met de rug* naar de Rietzee, de zee van die geweldig wonderlijke doortocht.

Met de rug naar Egypte met z'n gegarandeerde vleespotten.

En met de blik naar... ja, naar de lege, hete, zanderige woestijn.

Dat maakt onzeker!

Je hoort alle Israëlieten denken: "Wat moeten we daar doen; is dat onze toekomst?"

Ja, goeie vraag.

Maar God wil het.

Dat ze die onzekere omstandigheden, die onzekere toekomst ingaan.

Dat zij en ook wij niet meer vasthouden aan bepaalde zekerheden van vroeger.

Die je na verloop van tijd niet meer zo zeker maken.

Want dat is vroeger, lang geleden.

God wil dat we op weg gaan.

Wat zal de toekomst deze gemeente brengen?

Wat zal God voor ons in petto hebben?

Kom op, vertrouw hem.

Laat je door hem meenemen.

De onzekere toekomst in.

## 5. Waarin de HEER ons zal verrassen met zijn glorie.

Dat wil hij zo graag!

Ons verrassen.

Met zichzelf en met zijn glorie.

Dat is het verschil tussen God en de groenteman.

Er moet nog een G bij. (Ja, nog één ☺)

Genade is: God Geeft *Glorieus* Graag Gratis Goede Gaven

God doet het onvoorstelbare.

Hij doet wat geen mens kan.

Hij doet het glorieus.

Ook toen al, in de woestijn.

Hij liet zijn majesteit, zijn heerlijkheid, zijn glorie aan zijn volk zien.

Terwijl iedereen naar de woestijn keek.

Toen liet hij zijn glorie in een wolk zien.

Hoe dat er uit gezien heeft – we kunnen alleen maar gissen.

Ik vind het in ieder geval wel groots.

Want boven woestijngrond zul je nu niet echt vaak wolken zien.

Maar de HEER laat zich daar in een wolk zien!

Hij staat boven de natuur.

En daarmee verrast hij zijn volk op een glorieuze manier.

En dan zijn majesteit of glorie in die wolk – wat is dat?

Dat is die majesteit die Mozes later 40 dagen en 40 nachten te zien kreeg.

Hij was zo dichtbij God, dat zijn gezicht nog dagen, misschien wel weken straalde.

En kent je dat verhaal van Jezus?

Op die berg ergens in Israël, eeuwen later, met drie van zijn leerlingen bij hem?

Dan valt te lezen hoe Jezus gezicht gaat stralen.

Stralend als de zon.

En zijn kleren worden wit als licht.

Dat is Gods heerlijke majesteit, zijn glorie.

Waarom deed de HEER dat nu?

Dat met die wolk, en die glorie.

Hij wilde zijn volk verrassen.

En niet alleen door die wolk, en door zijn glorie.

Diezelfde avond nog met zwermen kwartels die even als maaltijd werden binnengevlogen – alsof het voor God niks is.

En de volgende morgen dus met manna.

40 jaar lang: elke dag brood op de plank.

Glorieus; geen probleem voor God.

Pure verrassing.

En deze God is doorgegaan.

De hele Bijbel staat vol bovenaardse verrassingen van God.

Waar je geen snars van begrijpt, en die je versted doen staan.

Ik kan daar nu niet over uitweiden, maar de grootste verrassing moet genoemd worden.

Dat is Gods verrassing met een vette knipoog naar de geschiedenis waarover we vanmiddag nadenken.

De Israëlieten kregen brood uit de hemel.

En ze vroegen zich verwonderd af: “Wat is dit?!”

Ongeveer 15 eeuwen later kreeg Israël opnieuw brood uit de hemel.

Maar toen moesten ze een andere vraag stellen.

Niet: *Wat* is dit?, maar: “*Wie* is dit?!”

God kwam zelf op aarde.

In de persoon van Jezus Christus herken je namelijk de God van Israël.

Compleet.

Ja, compleet.

Wil je een complete visie op God hebben?

Leer Jezus Christus kennen.

Zullen we eens samen lezen wat deze Jezus over zichzelf zegt.

Zoek 's op: Johannes 6, 30-35 (niet beamen).

Jezus presenteert zich als het nieuwe manna voor Israël.

Als het nieuwe brood van God, ook voor ons.

Dat is Gods grote verrassing.

Niet alleen het Israël van toen, maar ook u, gewone Nederlanders uit Loenen, worden door God gevoed en verrast.

Laat je verrassen door deze Jezus.

Jezus, hij is het brood uit de hemel.

Maar dan niet van iets dat lijkt op korianderzaad, maar van vlees en bloed.

Deze Jezus leeft nog steeds, hij regeert op dit moment over de wereld.

Hij hoort mij op dit moment preken.

Hij ziet u luisteren.

En hij vindt het geweldig.

Onze Heer vindt het heerlijk als zijn boodschap klinkt.

Hij deelt het zo graag uit.

Hij wil ons zo graag verrassen.

Onze HEER houdt tot in eeuwigheid niet op met het uitdelen van verrassingen.

En hij doet dat op onvoorstelbare, onnavolgbare en onbegrijpelijke wijze.

Hij verandert nog steeds mensen.

En hij doet dat glorieus.

Kom, laat u meenemen in de toekomst van uw en mijn God.

Waar in hij ons zal verrassen met zijn glanzende, heerlijke, onvoorstelbare glorie.

Amen.